

Udskriftsdato: 15. december 2025

2008/1 LSF 56 (Gældende)

Forslag til Lov om de gymnasiale uddannelser i Grønland

Ministerium: Undervisningsministeriet

Journalnummer: Undervisningsmin., j.nr. 114.00B.021

Forslag

til

Lov om de gymnasiale uddannelser i Grønland

§ 1. Grønlands hjemmestyre fastsætter ved landstingsforordning regler om de gymnasiale uddannelser i Grønland.

§ 2. De gymnasiale uddannelser er åbne for enhver, der har bopæl i Grønland, og som opfylder eventuelle faglige adgangsbetingelser, der er fastsat af hjemmestyret.

§ 3. Undervisningen i de gymnasiale uddannelser er vederlagsfri, jf. dog stk. 2 og 3. De undervisningsmidler, der er nødvendige for undervisningen, skal af institutionen stilles til rådighed for eleverne uden betaling, jf. dog stk. 4.

Stk. 2. Elever kan afkræves betaling for deltagelse i ekskursioner m.v., der indgår som en del af undervisningen. Der kan dog ikke kræves betaling for udgifter, der vedrører undervisningen eller lærernes deltagelse.

Stk. 3. Grønlands hjemmestyre kan fastsætte regler om, at elever, der følger enkeltfagsundervisning, skal betale et gebyr for at deltage i undervisning og prøver, og at selvstuderende, som indstiller sig til prøve uden at være tilmeldt undervisningen, skal betale et gebyr for at gå til prøve.

Stk. 4. Grønlands hjemmestyre kan fastsætte regler om, at elever og kursister i begrænset omfang selv skal anskaffe undervisningsmidler.

§ 4. De gymnasiale uddannelser tilrettelægges som en fortsættelse af det undervisningspligtige grundskoleforløb i Grønland og omfatter normalt tre års undervisning.

§ 5. De gymnasiale uddannelser er studieforberedende og almindendannende. Formålet med uddannelserne er, at eleverne skal tilegne sig studiekompetence til videregående uddannelser i Grønland, Danmark og udlandet, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Grønlands hjemmestyre kan fastsætte regler om gymnasiale uddannelser, som alene giver adgang til visse korte og mellemlange videregående uddannelser i Grønland og Danmark.

Stk. 3. Lærerne i de gymnasiale uddannelser skal have faglig og pædagogisk kompetence i et eller flere fag i de gymnasiale uddannelser, jf. dog stk. 4.

Stk. 4. Grønlands hjemmestyre kan fastsætte regler om, på hvilke betingelser personer, der ikke har undervisningskompetence, kan undervise i en begrænset periode i de gymnasiale uddannelser.

§ 6. Ved optagelsen i de videregående uddannelser i Danmark ligestilles elever, der har gennemført en grønlandsk gymnasial uddannelse, med elever, der har gennemført en dansk gymnasial uddannelse, når nærmere krav til uddannelsens kvalitet er opfyldt. Betingelserne fastsættes i samarbejde mellem det grønlandske Departement for Kultur, Uddannelse, Forskning og Kirke og Undervisningsministeriet.

§ 7. Loven træder i kraft den 1. januar 2009.

Stk. 2. Anordning nr. 108 af 17. februar 1992 om ikrafttræden for Grønland af lov om gymnasiet m.v. og af lov om kursus til højere forberedelseseksamen og om studieforberedende enkeltfagsundervisning for voksne m.v. og anordning nr. 787 af 20. juni 2006 om ikrafttræden for Grønland af lov om de erhvervsgymnasiale uddannelser til højere handelseksamen og højere teknisk eksamen forbliver i kraft, indtil de ophæves ved landstingsforordning udstedt af Grønlands hjemmestyre.

Stk. 3. De bekendtgørelser, der er udstedt i henhold til de anordninger, der er nævnt i stk. 2, forbliver i kraft, indtil de ophæves ved regler udstedt af Grønlands hjemmestyre.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Lovforslagets formål og baggrund

Med lovforslaget overtager det grønlandske hjemmestyre pr. 1. januar 2009 den regelfastsættende myndighed for samt administrationen af den grønlandske gymnasiale uddannelse (GU) og de grønlandske uddannelser til højere handelseksamen og højere teknisk eksamen.

Overtagelsen sker med hjemmel i § 5, stk. 1, i hjemmestyreloven (lov nr. 577 af 29. november 1978 om Grønlands hjemmestyre), hvorefter rigsmyndighederne efter forhandling med hjemmestyret ved lov kan bemyndige hjemmestyret til at overtage den regelfastsættende myndighed for samt administrationen af et sagsområde eller en del af et sagsområde, der er nævnt i bilaget til loven. Tilskud til således overtagne sagsområder fastsættes ved lov, jf. hjemmestyrelovens § 5, stk. 1. I bilaget er under pkt. 11 udtrykkeligt anført undervisning. Alle øvrige uddannelsesområder er tidligere blevet overført til det grønlandske hjemmestyre.

Reglerne om uddannelserne vil således fremover skulle fastsættes ved forordninger vedtaget af det grønlandske landsting, jf. hjemmestyrelovens § 5, stk. 2.

Grønlands gymnasiale Uddannelse (GU) er i dag reguleret ved regler fastsat af undervisningsministeren ved kongelig anordning nr. 108 af 17. februar 1992 om ikrafttræden for Grønland af lov om gymnasiet m.v. og af lov om kursus til højere forberedelseksamen og om studieforberevende enkeltfagsundervisning for voksne m.v. (Anordning om Grønlands gymnasiale Uddannelse). De grønlandske uddannelser til højere handelseksamen og højere teknisk eksamen er reguleret ved regler fastsat af undervisningsministeren i kongelig anordning nr. 787 af 20. juni 2006 om ikrafttræden for Grønland af lov om de erhvervsgymnasiale uddannelser til højere handelseksamen og højere teknisk eksamen (Anordning om Grønlands erhvervsgymnasiale uddannelser).

Det grønlandske hjemmestyre har over for Undervisningsministeriet fremsat ønske om at hjemtage de gymnasiale uddannelser. Formålet med lovforslaget er at imødekomme det grønlandske ønske om at overtage området og skabe grundlag for, at de grønlandske gymnasiale uddannelser i højere grad end i dag kan udformes med udgangspunkt i grønlandske behov og grønlandsk kultur. Samtidig overføres ansvaret for uddannelsernes kvalitet til det grønlandske hjemmestyre, som allerede i dag afholder udgifterne til uddannelsernes drift, herunder til bygninger.

Det er regeringens opfattelse, at det er bedst stemmende med principperne for den grønlandske hjemmestyreordning, at loven indeholder så få bestemmelser som muligt, således at det overlades til Grønlands hjemmestyre at fastlægge uddannelsespolitikken i Grønland, men dog således at der er sammenlignelige muligheder og vilkår for elever i de grønlandske og danske gymnasiale uddannelser.

Det grønlandske hjemmestyre har oplyst, at hjemmestyret har til hensigt at gennemføre en reform af det gymnasiale område. Reformen planlægges gennemført med virkning fra skoleåret 2011/12. Efterfølgende er det tanken fortsat at udvikle uddannelserne, så de i stadig højere grad tilpasses grønlandske forudsætninger. Grønlands hjemmestyre forudsætter, at grundlaget for den eksisterende ligestilling mellem grønlandske og danske elever ved optagelsen i de videregående uddannelser i Danmark fastholdes.

Med udgangspunkt i lovforslaget skal der indgås en aftale mellem det grønlandske Departement for Kultur, Uddannelse, Forskning og Kirke (KIIN) og Undervisningsministeriet. Aftalen skal sikre grundlaget for, at eleverne fra de grønlandske gymnasiale uddannelser efter den grønlandske reform fortsat er ligestillede med elever fra de danske gymnasiale uddannelser ved optagelsen i de videregående uddannelser i Danmark. Med aftalen kan Undervisningsministeriet også fremover og i fællesskab med KIIN stå inde for uddannelsernes reelle studiekompetence. Aftalen skal på rammeniveau omfatte forhold, der er af væsentlig betydning for sammenligneligheden mellem de grønlandske og de danske gymnasiale

uddannelsers kvalitet, herunder det faglige niveau i centrale studiekompetencegivende fag, lærernes kompetencer og eksamensforhold. Aftalen skal herudover danne rammerne for det løbende samarbejde mellem Grønland og Danmark med hensyn til fagkonsulentvirksomhed, censorudveksling m.v.

Grønlands hjemmestyre overvejer som en del af reformen af de grønlandske gymnasiale uddannelser at indføre en enkeltfagsordning. Formålet med en sådan ordning vil være at udbyde fleksible forløb, som giver mulighed for at bruge fagene til individuel opkvalificering til supplerende af en gymnasial eksamen med henblik på at opfylde specifikke adgangskrav til en videregående uddannelse eller til en fleksibel tilrettelæggelse af et samlet gymnasialt forløb, som enten kan være kortere eller længere end det normale treårige forløb. Herunder er det under overvejelse at skabe mulighed for særligt tilrettelagte forløb af længere varighed end det treårige forløb for elever med behov for særlig støtte, f.eks. på grund af langvarig sygdom, handicap eller svage faglige forudsætninger.

De grønlandske gymnasiale uddannelser vil fremover også kunne indeholde forløb, som i sig selv alene giver adgang til bestemte korte eller mellemlange videregående uddannelser.

2. Eksisterende ordning

De gymnasiale uddannelser i Grønland består i dag af den treårige grønlandske gymnasiale uddannelse (GU), som med hensyn til niveau og hovedindhold svarer til en dansk hf-uddannelse, samt af de ligeledes treårige uddannelser til højere handelseksamen (hhx) og højere teknisk eksamen (htx). I forhold til de tilsvarende danske uddannelser er de grønlandske gymnasiale uddannelser tilpasset grønlandske vilkår og behov. Blandt andet har de grønlandske uddannelser en tilpasset fagrække, som omfatter faget grønlandsk på A-niveau og færre fremmedsprog end de tilsvarende danske uddannelser. Fagene er i øvrigt tilpasset med hensyn til varighed, indhold og visse faglige mål.

I Grønland er der tre skoler, som udbyder GU, en skole, der udbyder hhx, og en skole, der udbyder htx. Ca. en tredjedel af en grønlandsk ungdomsårgang påbegynder en gymnasial uddannelse. Den samlede skolekapacitet svarer til en tilgang på ca. 300 elever pr. år.

Reglerne om de gymnasiale uddannelser i Grønland blev justeret i 2006 i forlængelse af den danske gymnasireform. Formålet med justeringen var blandt andet at sikre, at danske eksamensopgaver udarbejdet med udgangspunkt i de nye læreplaner, som var en del af den danske reform, fortsat kunne anvendes i de grønlandske gymnasiale uddannelser, på samme måde som de danske eksamensopgaver blev anvendt i Grønland før den danske reform.

Optagelsen i de gymnasiale uddannelser i Grønland gennemføres efter samme principper som i Danmark, dvs. at der er fastsat krav om, at eleverne skal have gennemført den grønlandske folkeskole og have aflagt bestemte afsluttende prøver. Reglerne om optagelse blev i februar 2008 ændret i forlængelse af reformen af den grønlandske folkeskole.

Der er fælles faglige og pædagogiske krav til lærerne i de grønlandske og de danske gymnasiale uddannelser. Lærerne i de grønlandske gymnasiale uddannelser er, på nær lærerne i faget grønlandsk, stort set alle alene dansksprogede.

De grønlandske gymnasiale uddannelser giver efter aftale mellem Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling og Undervisningsministeriet studiekompetence i Danmark til alle videregående uddannelser på samme måde som de tilsvarende danske uddannelser. Ligestillingen mellem grønlandske og danske elever baserer sig på, at Undervisningsministeriet – ligesom for de danske gymnasiale uddannelser – er regeludstedende myndighed, og at ministeriet herved fastsætter uddannelsernes studiekompetencegivende indhold. Hertil kommer, at der anvendes danske eksamensopgaver, eventuelt i tilpasset form, og danske censorer i Grønland. Endelig varetager ministeriet – især gennem fagkonsulenternes virksomhed – såvel en vejlednings- som en tilsynsfunktion i Grønland.

Med henblik på at sikre, at der optages og uddannes grønlandske studerende også ved studier med høje adgangskvotienter, er der indgået en særlig aftale mellem de danske og grønlandske uddannelses-

myndigheder for grønlandske ansøgere til de videregående uddannelser i Danmark. Aftalen indebærer, at grønlandske ansøgere som hovedregel optages uden for de fastsatte optagelsestal, hvis ansøgeren opfylder de formelle adgangskrav til den pågældende uddannelse og Grønlands hjemmestyres særlige adgangskrav samt er berettiget til uddannelsesstøtte fra Grønlands hjemmestyre.

3. Den foreslåede ordning

Hjemmestyret får med lovforslaget ansvaret for uddannelsernes udvikling, regelfastsættelsen, uddannelsernes drift og kvalitet, eksamen og tilsynet med uddannelserne inden for de rammer, som lovforslaget opstiller. Ansvar for kapacitetsfastsættelse, bygninger, finansiering af den løbende drift, samt ansættelse af ledere og lærere ligger allerede hos hjemmestyret.

Med lovforslaget forudsættes det, at grønlandske og danske elever fortsat har sammenlignelige vilkår med hensyn til muligheder for optagelse i en gymnasial uddannelse, uddannelsens kvalitet, herunder lærernes kompetencer, studiekompetence efter afsluttet uddannelse og undervisningsudgifter.

4. De økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Forslaget har ingen økonomiske konsekvenser for det offentlige.

Forslaget indebærer, at hjemmestyret overtager ansvaret for en række administrative opgaver vedrørende regelfastsættelse, eksamen, tilsyn med uddannelser m.v. Nogle af disse opgaver er hidtil blevet varetaget af hjemmestyret, hvorefter udgifterne er refunderet fra Undervisningsministeriet. Andre opgaver er hidtil blevet varetaget og finansieret af Undervisningsministeriet.

Der overføres fremover 2,7 mio. kr. årligt fra Undervisningsministeriets ramme til det generelle bloktilskud til Grønland til varetagelse af de overførte administrative opgaver. Forslaget er dermed samlet set udgiftsneutralt.

Såfremt tidspunktet for vedtagelsen af lovforslaget betyder, at tilskuddet ikke kan indbudgetteres på finansloven for 2009, vil tilskuddet på 2,7 mio. kr. alligevel blive overført via det generelle bloktilskud til Grønland for 2009. Den bevillingsmæssige hjemmel hertil vil blive tilvejebragt på forslag til lov om tillægsbevilling for 2009. Bevillingen vil her blive overført fra § 20 (Undervisningsministeriet) til § 7 (Finansministeriet), hvorfra bloktilskuddet udbetales. Bevillingsoverførslen vil fra og med 2010 blive udmøntet på forslag til finanslov for 2010 og følgende finanslove.

Overførselen af opgaver til hjemmestyret medfører en mindre reduktion af Undervisningsministeriets administrative opgaver.

Forslaget har ikke økonomiske eller administrative konsekvenser for kommuner og regioner.

5. De økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet mv.

Forslaget har ingen økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet mv.

6. De administrative konsekvenser for borgere

Forslaget har ingen administrative konsekvenser for borgere.

7. De miljømæssige konsekvenser

Forslaget har ingen miljømæssige konsekvenser.

8. Forholdet til EU-retten

Forslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

9. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

Et udkast til lovforslaget har været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer: Danske Erhvervsskoler, Dansk Magisterforening, Dansk Teknisk Lærerforbund, Danske Gymnasieelevers Sam-

menslutning, Danske Studerendes Fællesråd, Danske Universiteter, Danmarks Erhvervspædagogiske Læreruddannelse, Danmarks Erhvervsskoleforening, Danmarks Jurist- og Økonomforbund, Erhvervsskolerne Elevorganisation, Finansministeriet, Foreningen af studenterkursusrektorer, Grønlands Hjemmestyre, Grønlands Repræsentation i Danmark, Gymnasieskolernes Lærerforening, Gymnasieskolernes Pædagogikumforening, Gymnasieskolernes Rektorforening, Handelsskolernes Lærerforening, Ingeniørforeningen i Danmark, Landsorganisationen af Handelsskoleelever, Landssammenslutningen af Kursusstuderende, Lederforeningen for VUC, Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling, Private Gymnasier og Studenterkurser, Rådet for de Gymnasiale Uddannelser samt Statsministeriet.

10. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindre udgifter	Negative konsekvenser/merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Reduktion af administrative omkostninger i staten, da opgaverne overføres til hjemmestyret.	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ingen EU-retlige aspekter.	

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Den foreslåede bestemmelse indebærer, at Grønlands hjemmestyre overtager ansvaret for at fastsætte regler om og administrationen af de gymnasiale uddannelser, herunder såvel uddannelserne tilrettelagt som heltidsuddannelser og som enkeltfag. Der kan blandt andet fastsættes regler om uddannelsernes struktur, indhold og eksamensordninger samt om de enkelte fags timetal, faglige mål og indhold.

Til § 2

Bestemmelsen viderefører det gældende princip i visse af de tidligere vedtagne bemyndigelseslove på uddannelsesområdet (lov nr. 582 af 29. november 1978 for Grønland om erhvervsmæssige uddannelser og lov nr. 581 af 29. november 1978 for Grønland om uddannelsen af lærere til folkeskolen og om de socialpædagogiske uddannelser) om, at uddannelserne er åbne for enhver, der har bopæl i Grønland og opfylder eventuelle faglige adgangsbetingelser.

Grønlands hjemmestyre fastsætter med udgangspunkt i de grønlandske forudsætninger og behov eventuelle yderligere faglige adgangsbetingelser som for eksempel krav til forudgående skolegang og fagligt standpunkt.

Til § 3

Til stk. 1

For de gymnasiale institutioner i Danmark er det i dag i institutionslovgivningen (lov om institutioner for almen gymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v. jf. lovbekendtgørelse nr. 937 af 22. september 2008 og lov om institutioner for erhvervsrettet uddannelse, jf. lovbekendtgørelse nr. 938 af 22. september 2008 fastsat, at undervisningen og undervisningsmidlerne som udgangspunkt er vederlagsfri, dog således at eleverne i begrænset omfang kan pålægges at anskaffe sig visse læremidler.

Tilsvarende fremgår det i dag af § 14 i anordning nr. 108 af 17. februar 1992 om Grønlands gymnasiale Uddannelse og § 11 i anordning nr. 787 af 20. juni 2006 om Grønlands erhvervsgymnasiale uddannelser, at undervisningen og undervisningsmidlerne som hovedregel er vederlagsfrie.

Med lovforslaget videreføres dette princip for eleverne i de gymnasiale uddannelser i Grønland.

Til stk. 2

Det foreslås, at eleverne kan pålægges at betale for deltagelse i ekskursioner. Der kan ikke kræves betaling for udgifter vedrørende undervisningen eller lærernes deltagelse, da undervisningen er vederlagsfri, jf. stk. 1. Bestemmelsen tager i stedet sigte på betaling for udgifter til forplejning, rejser og indkvartering m.v.

Bestemmelsen svarer i det væsentlige til den gældende regel for de gymnasiale institutioner i Danmark om betaling for deltagelse i ekskursioner, jf. § 46, stk. 3, i lov om institutioner for almen gymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v.

Til stk. 3

Det fremgår af § 47, stk. 1, i lov om institutioner for almen gymnasiale uddannelser og almen voksenuddannelse m.v., at enkeltfagskursister skal betale for at deltage i undervisning og prøver, og at selvstuderende skal betale for at gå til prøve. Endvidere fremgår det af § 14, stk. 4, i anordning nr. 108 af 17. februar 1992 om ikrafttræden for Grønland af lov om gymnasiet m.v. og af lov om kursus til højere forberedelseseksamen og om studieforberedende enkeltfagsundervisning for voksne m.v., at Grønlands hjemmestyre fastsætter regler om selvstuderendes betaling af gebyr for at gå til prøve.

Med den foreslåede bestemmelse skabes hjemmel til at videreføre gebyrbetalingen for selvstuderende trods hovedreglen i stk. 1 om, at undervisningen er gratis. Endvidere får Grønlands hjemmestyre hjemmel til at fastsætte regler om betaling af gebyr for enkeltfag for elever, der følger enkeltfagsundervisning.

Der henvises til lovforslagets almindelige bemærkninger, afsnit 1.

Til stk. 4

I bekendtgørelse nr. 1711 af 20. december 2006 om elevers og kursisters betaling for undervisningsmidler i de gymnasiale uddannelser og erhvervsuddannelserne er det fastsat, at den enkelte institution kan beslutte, at eleverne inden for en økonomisk ramme på 2.500 kr. fordelt på uddannelsens tre år selv skal afholde udgifter til en række særlige læremidler, herunder lommeregner, ordbøger, fotokopier og enkelte fagbøger med varig værdi for eleven. Med lovforslaget åbnes der mulighed for, at Grønlands hjemmestyre kan fastsætte tilsvarende regler, trods hovedreglen i stk. 1 om at undervisningsmidlerne er gratis.

Til § 4

Det foreslås, at de gymnasiale heltidsuddannelser også i Grønland tilrettelægges i fortsættelse af en

afsluttet grundskole. Dette betyder, at fagene i gymnasieuddannelserne niveaumæssigt bygger oven på grundskoleforløbet.

Grønlands gymnasiale Uddannelse (GU), som i dag er en tilpasset toårig dansk hf suppleret med grønlandsk på A-niveau, varer tre år. Baggrunden for uddannelsernes forskellige tidsmæssige udstrækning er de særlige grønlandske forhold, herunder at GU – ved siden af faget dansk på A-niveau – også indeholder faget grønlandsk på A-niveau. Dermed omfatter GU to obligatoriske fag på A-niveau, medens den danske hf-uddannelse indeholder et obligatorisk fag på A-niveau (dansk A). Det foreslås, at de grønlandske gymnasiale uddannelser som udgangspunkt fortsat skal være treårige.

Der henvises til lovforslagets almindelige bemærkninger afsnit 2.

Ved siden af uddannelserne tilrettelagt som heltidsundervisning vil de grønlandske gymnasiale uddannelser også kunne udbydes som enkeltfag, så den enkelte elev kan tilrettelægge et samlet gymnasialt forløb med udgangspunkt i egne forudsætninger både over en periode, der er kortere eller længere end tre år. Enkeltfagene kan også anvendes som supplerende både for at kunne opfylde specifikke adgangskrav til videregående uddannelser eller i forhold til arbejdsmarkedsbehov. Endvidere kan de grønlandske gymnasiale uddannelser tilrettelægges som særlige forløb med en varighed på mere end tre år for elever med særlige behov, som følge af langvarig sygdom, handicap, svage faglige forudsætninger mv.

Der henvises til lovforslagets almindelige bemærkninger afsnit 1.

Til § 5

Til stk. 1

De grønlandske gymnasiale uddannelser tilrettelægges i dag i overensstemmelse med deres studiekompetencegivende formål, og således at de bidrager til elevernes almindelse og personlige udvikling, herunder som borgere i det grønlandske samfund.

Fagene på de grønlandske gymnasiale uddannelser består i dag dels af fag, der videreføres fra folkeskolen, og dels af nye fag, der i særlig grad bidrager til studiekompetence, eller fag, der har udgangspunkt i elevernes interesser, og som dermed understøtter elevernes engagement og udvikler deres faglighed.

Der henvises til lovforslagets almindelige bemærkninger afsnit 2.

Det foreslås, at de grønlandske gymnasiale uddannelser også fremover er studiekompetencegivende, almindelig og studieforberedende.

I reglerne om adgang til de videregående uddannelser ved universiteterne (bekendtgørelse nr. 32 af 29. januar 2008 om adgang m.v. ved bachelor- og kandidatuddannelser ved universiteter) og reglerne om adgang til de videregående uddannelser under Undervisningsministeriet (bekendtgørelse nr. 96 af 20. februar 2008 om adgang, indskrivning og orlov m.v. ved visse videregående uddannelser) er de eksisterende grønlandske gymnasiale uddannelser sidestillet med de tilsvarende danske uddannelser som adgangsgivende. Grundlaget for sidestillingen er, at reglerne om uddannelserne, herunder reglerne om eksamen, tilsyn, lærernes kompetencer, de enkelte fag og deres niveau og faglige mål er fastsat af undervisningsministeren, der med regelfastsættelsen har ansvaret for uddannelsernes indretning og kvalitet.

Der henvises til lovforslagets almindelige bemærkninger afsnit 2.

I forhold til de øvrige nordiske lande følger de grønlandske gymnasiale uddannelser de vilkår, som gælder de tilsvarende danske uddannelser. Vilkårene er fastsat i en overenskomst mellem de nordiske lande om nordisk uddannelsesfællesskab på det gymnasiale niveau. Med lovforslaget foreslås det, at uddannelserne, med den undtagelse, der fremgår af lovforslagets § 5, stk. 2, fortsat skal have et studiekompetencegivende formål, således at eleverne også fremover har adgang til de videregående uddannelser efter de regler, der gælder for de forskellige lande. Det forventes, at Grønland efter vedtagelsen af denne

lov tiltræder den nordiske overenskomst, som har som hovedprincip, at eleven har de samme rettigheder til adgang til videregående uddannelser m.v. i de øvrige nordiske lande som i hjemlandet.

Til stk. 2

De grønlandske gymnasiale uddannelser spiller en bredere rolle i forhold til det grønlandske samfund, end tilfældet er for de tilsvarende uddannelser i Danmark. De grønlandske gymnasiale uddannelser eller dele af dem anvendes også som grundlag for optagelse på andre grønlandske uddannelser.

Med lovforslaget åbnes der mulighed for, at de grønlandske gymnasiale uddannelser kan indrettes, så de også giver et tilbud til de elever, der alene sigter på optagelse i visse korte eller mellemlange videregående uddannelser i Grønland eller i Danmark. En sådan model åbner også mulighed for, at elever, der i første omgang har gennemført et sådant forløb, senere gennem supplering med enkeltfag kan erhverve studiekompetence på linje med elever fra de ordinære grønlandske gymnasiale uddannelser.

Der henvises til lovforslagets almindelige bemærkninger afsnit 1.

Til stk. 3

Reglerne om undervisningskompetence findes i dag i bekendtgørelse nr. 765 af 4. juli 2006 om undervisningskompetence i Grønlands gymnasiale Uddannelse (GU) mv. og i bekendtgørelse nr. 803 af 13. juli 2006 om de erhvervsgymnasiale uddannelser i Grønland. Reglerne svarer til de tilsvarende regler i de danske gymnasiale uddannelser. Dette er en af forudsætningerne for, at uddannelserne er sidestillet med de tilsvarende danske uddannelser ved adgangen til de videregående uddannelser i Danmark.

Der henvises til lovforslagets almindelige bemærkninger afsnit 2.

Lovforslaget forudsætter, at lærerne i de grønlandske og de danske gymnasiale uddannelser fortsat skal opfylde fælles faglige og pædagogiske kompetencekrav. Dette er afgørende for, at kvaliteten i de grønlandske og danske gymnasiale uddannelser fortsat er sammenlignelig og for mulighederne for at kunne rekruttere lærere fra Danmark. Kravene fastsættes i en samarbejdsaftale.

Der henvises til lovforslagets almindelige bemærkninger, afsnit 1, og bemærkningerne til lovforslagets § 6.

Til stk. 4

Med lovforslaget åbnes der for, at Grønlands hjemmestyre kan fastsætte regler, der fraviger hovedreglen i stk. 3, om, at lærere i de gymnasiale uddannelser skal have undervisningskompetence. Det kan som i dag være nødvendigt at ansætte lærere i tidsbegrænsede stillinger, når det hverken efter stillingsopslag eller på anden måde har været muligt at få undervisningen varetaget af en person med undervisningskompetence i det pågældende fag. Ligeledes skal det være tilladt lærere, der er i færd med at tage pædagogikum og derfor endnu ikke har undervisningskompetence, at undervise.

Til § 6

Med lovforslaget er det hensigten at fastholde den eksisterende regelfastsatte ligestilling mellem elever fra de grønlandske og de danske gymnasiale uddannelser ved adgang til de danske videregående uddannelser, herunder også den ordning, der giver eleverne bonus, hvis de gennemfører flere fag på A-niveau, end der er krævet i uddannelsesordningen.

Ligestillingen forudsætter, at uddannelserne opfylder en række krav om uddannelsernes kvalitet, herunder om fagniveauer, lærernes faglige og pædagogiske kompetencer, fagkonsulentvirksomhed og eksamensforhold. De grønlandske gymnasiale uddannelser sammensættes af fag på gymnasiale niveauer, som er sammenlignelige med niveauerne i de danske gymnasiale uddannelser.

Kravene til uddannelsernes kvalitet fastsættes i en samarbejdsaftale mellem det grønlandske uddannelsesdepartement (KIIIN) og Undervisningsministeriet, der på denne måde i fællesskab kommer til at stå inde for uddannelsernes kvalitet i forhold til adgangen til de videregående uddannelser i Danmark.

Undervisningsministeriet har indgået en tilsvarende aftale om de gymnasiale uddannelser med de færøske undervisningsmyndigheder. Der henvises til lovforslagets almindelige bemærkninger afsnit 2.

Til § 7

Til stk. 1

Ikrafttrædelsestidspunktet fastsættes til den 1. januar 2009. Dermed får de grønlandske myndigheder mulighed for at planlægge og iværksætte den grønlandske gymnasiereform, herunder at udarbejde administrative forskrifter, inden reformen forventeligt træder i kraft pr. 1. august 2011.

Til stk. 2 og 3

Grønlands hjemmestyre ønsker, at de gældende regler vedrørende de gymnasiale uddannelser i Grønland forbliver i kraft, indtil de ophæves eller ændres af regler, der fastsættes af hjemmestyret. Lovforslaget er udformet i overensstemmelse hermed.